

انواع بیماری‌ها و عفونت‌های قارچی پوست: علائم و درمان

بیماری قارچ پوستی در سلول‌های لایه بالایی پوست نواحی مرطوب بدن مانند فضای بین انگشتان پا یا در کشاله‌های ران زندگی می‌کنند. گاهی اوقات، شرایط متعادلی که در حالت عادی مانع از مشکل‌ساز شدن قارچ‌ها می‌شود به هم خورده و در نتیجه عفونت بروز می‌کند. برخی از انواع عفونت‌های قارچی تنها باعث کمی تحریک پوست می‌شوند، در حالی که برخی دیگر در عمق پوست نفوذ کرده و باعث خارش، ورم، ایجاد تاول یا پوسته پوسته شدن می‌شوند. گاهی اوقات، عفونت‌های قارچی بروز کرده در یک نقطه از بدن باعث واکنش‌هایی در جاهای دیگر بدن می‌شوند. برای مثال، عفونت در پوست سر یا مچ پا می‌تواند باعث ایجاد راش پوستی در انگشتان یا مچ دست شود.

انواع عفونت‌های قارچی پوست

انواع مختلفی از عفونت‌های قارچی پوست وجود دارد که نیاز به معالجه توسط یک پزشک یا سایر متخصصان مراقبت‌های بهداشتی دارند. موارد زیر شایع‌ترین انواع این قارچ‌ها هستند.

- عفونت‌های تینه‌آ
- تینه‌آ ورسیکالر

عفونت‌های تینه‌آ

عفونت قارچی هر بخش از بدن توسط قارچ به خصوصی ایجاد می‌شود. این مشکل ناشی از یک عفونت قارچی است (نه یک کرم). به قارچ‌هایی که روی پوست، مو و ناخن زندگی می‌کنند درماتوفیت گفته می‌شود. عفونت‌های پوست سر، دست‌ها، پاها، صورت و تنه، که پزشکان آن به آن‌ها عفونت‌های تینه‌آ نیز می‌گویند، دارای شکل حلقوی، رنگ قرمز و لکه‌های خشک پوسته‌پوسته‌ای با مراکز بدون مو هستند. عموماً به عفونت‌های تینه‌آی مچ پاها، ناخن‌ها و اندام‌ها تناسلی «عفونت قارچی» گفته نمی‌شود، زیرا گاهی اوقات این عفونت‌ها حلقوی شکل نیستند. افرادی که دارای شرایط زیر هستند در خطر بالاتری برای ابتلا به عفونت قارچی و سایر عفونت‌های تینه‌آ قرار دارند:

- داشتن سوء تغذیه
- عدم رعایت بهداشت
- سکونت در مناطق گرمسیری
- داشتن تماس با افراد یا حیوانات خانگی مبتلا به عفونت قارچی
- ضعیف شدن سیستم ایمنی به دلیل بیماری یا مصرف برخی داروها
- انجام ورزش‌های برخوردی مانند کشتی

- استفاده از حمام‌ها یا رختکن‌های عمومی

انواع عفونت‌های تینه‌آ و علائم آن‌ها

شایع‌ترین انواع عفونت قارچی عبارتند از:

پای ورزشکاران (تینه‌آ پدیس). (این یک عارضه شایع بوده و اغلب مردان نوجوان و بزرگسال به آن مبتلا می‌شوند. بروز این عارضه در سنین قبل از بلوغ کمتر شایع است. عللی که در بروز آن نقش دارند عبارتند از تعریق، خشک نکردن کامل مچ پاها بعد از شنا یا حمام، پوشیدن جوراب‌ها یا کفش‌های تنگ و هوای گرم. علائم پای ورزشکاران عبارتند از:

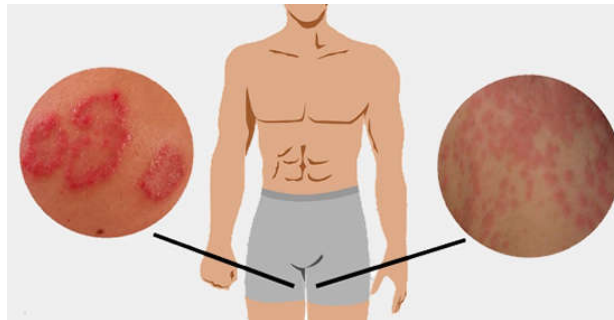
- سفید شدن پوست بین انگشتان پا
- پوسته پوسته شدن ناحیه مچ پا
- ایجاد راش‌های خارش‌دار در مچ پا
- تاول زدن در ناحیه مچ پا

تینه‌آ پدیس
(پای ورزشکاران)

عفونت قارچی کشاله ران (تینه‌آ کروریس). (گاهی اوقات درمان عفونت قارچی مشکل است. این عارضه نیز بیشتر در میان مردان شایع بوده و اغلب در هوای گرم بروز می‌کند. عفونت قارچی کشاله ران به ندرت در زنان بروز می‌کند. علائم عفونت کشاله ران عبارتند از:

- لکه‌های قرمز حلقوی شکل در ناحیه کشاله ران
- خارش در ناحیه کشاله ران
- درد در ناحیه کشاله
- معمولاً به کیسه بیضه‌ها سرایت نمی‌کند

عفونت قارچی بدن (تینه آ کورپوریس). (این عفونت پوستی باعث ایجاد یک راش حلقوی شکل در جای دیگری از بدن یا صورت می‌شود. این عارضه در هر سنی می‌تواند رخ دهد اما بیشتر در کودکان دیده می‌شود و در اقلیم‌های گرم نیز شایع‌تر است. علائم عفونت قارچی بدن عبارتند از:

- یک ضایع قرمز گرد با لبه‌های برآمده
- با گسترش ضایعه، از قرمزی وسط آن کم می‌شود
- خارش در ناحیه درگیر

علائم عفونت قارچی می‌توانند شبیه سایر عارضه‌های باشد. در چنین مواردی همیشه برای تشخیص به پزشک مراجعه کنید.

**تینه آ کورپوریس
(کرم حلقوی)**

تینه آ ورسیکالر

تینه آ ورسیکالر یک عفونت قارچی شایع است که باعث لکه‌های روشن‌تر یا تاریک‌تر از رنگ پوست در ناحیه سینه یا کمر می‌شود. این عفونت، که مانع از برنزه شدن یکنواخت پوست می‌شود، اغلب در دوران بلوغ و اوایل کودکی رخ می‌دهد.

عفونت قارچی پوست سر (تینه آ کاپیتیس). (این نوع عفونت قارچی بسیار مسری بوده و بیشتر کودکان ۲ تا ۱۲ سال را مبتلا می‌کند. این عارضه به ندرت در بزرگسالان بروز می‌کند. علائم عفونت قارچی پوست سر عبارتند از:

- بروز راش قرمز پوسته پوسته روی پوست سر
- خارش پوست سر
- ریزش موی سر
- ایجاد راش در بخش‌های دیگر بدن

گاهی اوقات عفونت قارچی پوست سر به کریون تبدیل می‌شود که یک ضایعه دردناک بزرگ است که در محل عفونت قارچی اولیه ایجاد می‌شود. این وضعیت می‌تواند به دلیل حساسیت بیش از حد عفونت قارچی بروز کرده و باعث ایجاد راش در جاهای دیگر بدن و دردناک شدن گره‌های لنفاوی گردن شود.

**تینه آ کاپیتیس
(کرم حلقوی پوست سر)**

عفونت ناخن (تینه آ انگویوم). (این نوع عفونت که در ناخن انگشتان دست یا پا رخ می‌دهد، باعث ضخیم شدن و تغییر شکل ناخن می‌شود. این عارضه بیشتر ناخن‌های پا را درگیر می‌کند تا ناخن‌های دست، و بیشتر در نوجوانان و بزرگسالان بروز می‌کند تا در کودکان خردسال. علائم عفونت قارچی ناخن عبارتند از:

- ضخیم شدن انتهای ناخن‌ها
- زرد شدن ناخن‌ها

درمان عفونت قارچی

پزشک، نحوه درمان را بر مبنای موارد زیر تعیین می‌کند:

- سن، وضعیت کلی سلامت و تاریخچه پزشکی
- میزان گستردگی عارضه
- محل ایجاد عفونت قارچی
- میزان تحمل بیمار نسبت به برخی داروها، روش‌های درمانی و درمان‌های غیردارویی
- انتظارات بیمار از درمان
- نظر یا صلاح‌دید بیمار

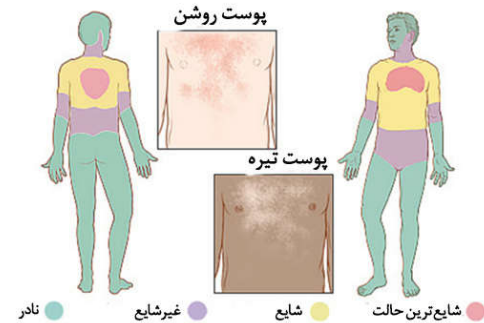
کرم‌ها، مایعات یا اسپری‌های ضدقارچ (داروهای ضدقارچ موضعی). (از این داروها برای درمان عفونت‌های قارچی پوست، ناخن‌ها و پوست سر استفاده می‌شود. این داروها عبارتند از کلوتریمازول، اکونازول، کتوکونازول، میکونازول، تربینافین و آمورولفین؛ آن‌ها تحت برندهای مختلف عرضه می‌شوند. در مواردی که به دو نوع درمان نیاز است یک کرم ضدقارچ با کرم‌های دیگر ترکیب می‌شود. برای مثال، اغلب برای درمان برخی راش‌ها، یک کرم ضدقارچ با یک کرم استروئیدی ملایم مانند هیدروکورتیزون ترکیب می‌شود. کرم ضدقارچ عفونت را رفع کرده و کرم استروئیدی ملایم نیز التهاب ناشی از عفونت را کاهش می‌دهد.

شامپوی ضدقارچ. گاهی اوقات از شامپوهای حاوی کتوکونازول برای درمان برخی عفونت‌های قارچی پوست سر و برخی عفونت‌های پوست استفاده می‌شود.

شیاف‌های ضدقارچ. شیاف‌ها قرص‌هایی هستند که برای قرار گرفتن در واژن طراحی شده‌اند. برخی از داروهای ضدقارچ مورد استفاده برای درمان برفک واژن، خصوصاً کلوتریمازول، اکونازول و فنتیکونازول، به صورت شیاف عرضه می‌شوند.

داروهای ضدقارچ خوراکی:

میکونازول به صورت ژل خوراکی و نیستاتین نیز به صورت مایع (برای اعمال در دهان) در بازار وجود دارند. از این داروها برای درمان برفک (عفونت کاندیدال) دهان و گلو استفاده می‌شود.

علائم تینه‌آ و ورسیکالر. عموماً تنها علامت تینه‌آ ورسیکالر ایجاد لکه‌های سفید یا قهوه‌ای روشن است. این لکه‌ها، گاهی اوقات کمی پوسته پوسته شده اما به ندرت خارش‌دار یا دردناک می‌شوند. سایر ویژگی‌های معمول این نوع عفونت عبارتند از:

- لکه‌های سفید، صورتی یا قهوه‌ای
 - عفونتی که تنها روی لایه‌های بالایی پوست رخ می‌دهد
 - ایجاد راش روی تنه
 - عدم بروز راش روی صورت
 - لکه‌ها در گرما یا هوای مرطوب بدتر می‌شوند
 - اگر کودک مبتلا تحت استروئید درمانی بوده یا سیستم ایمنی بدنش ضعیف باشد، عفونت بدتر می‌شود
 - لکه‌ها بیشتر در تابستان بیشتر به چشم می‌آیند
- ممکن است علائم تینه‌آ ورسیکالر شبیه سایر عارضه‌های پوستی باشند. در چنین مواردی همیشه برای تشخیص به پزشک مراجعه کنید.

تشخیص عفونت‌های قارچی

معمولاً عفونت‌های قارچی بر مبنای تاریخچه پزشکی بیمار و معاینه فیزیکی تشخیص داده می‌شوند. لکه‌ها و ضایعات عفونت‌های قارچی منحصربه‌فرد بوده و معمولاً با یک معاینه فیزیکی ساده قابل شناسایی هستند. همچنین پزشک از یک نور فرابنفش استفاده می‌کند تا لکه‌ها را واضح‌تر ببیند. به علاوه، ممکن است او برای تأیید تشخیص، دستور به کشت قارچ یا نمونه‌برداری (از طریق تراشیدن سطح پوست ضایعه) بدهد.

انواع بیماری‌ها و عفونت‌های قارچی پوست: علائم و درمان

تهیه و تنظیم:

دکتر نازلی انصاری

مرکز بهداشت دانشجویی

حوزه معاونت دانشجویی فرهنگی

تریبنافین، ایتراکونازول، فلوکونازول، پوساکونازول و وریکونازول به صورت قرص موجود بوده و توسط بدن جذب می‌شوند. از این داروها برای درمان انواع عفونت‌های قارچی استفاده می‌شود. استفاده از هر یک به نوع عفونت بستگی دارد. برای مثال:

- تریبنافین، معمولاً برای درمان عفونت‌های ناشی از قارچ‌های تینه‌آ استفاده می‌شود.
- فلوکونازول، معمولاً، به عنوان جایگزین کرم‌های ضدقارچ، برای درمان برفک واژن استفاده می‌شود. از این دارو همچنین برای درمان و پیشگیری از برخی عفونت‌های قارچی در بدن استفاده می‌شود.

داروهای تزریقی ضدقارچ این نوع داروها زمانی استفاده می‌شوند که یک عفونت قارچی جدی در بدن وجود داشته باشد. آمفوتریسین، فلوسیتوزین، ایتراکونازول، وریکونازول، آنیدولوفانگین، کاسپوفانگین و میکافانگین داروهایی هستند که گاهی اوقات به صورت تزریقی استفاده می‌شوند. استفاده از هر یک بسته به نوع قارچ عامل عفونت بستگی دارد.